

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1

Innovative Leadership of School Administrators Affecting High-Performance Organizations in Schools under Yasothon Primary Educational Service Area Office 1

ณัฐนิชา ชูรัตน์

Natnicha Choorat

นักศึกษาปริญญาโท การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

Master Student of Educational Administration Roi Et Rajabhat University

*Corresponding Author Email: natnichachoorat@gmail.com

Received: 16 June 2026 Revised: 26 July 2026 Accepted: 27 July 2026

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 2. เพื่อศึกษาระดับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา และ 4. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 เป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณ มีเครื่องมือในการวิจัยคือ แบบสอบถาม โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 จำนวน 302 คน ที่มาจากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ที่มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วนตามขนาดของโรงเรียน แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบ โดยการทดสอบค่าที และการทดสอบค่าสถิติค่าเอฟ ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 ได้แก่ 1.1) ส่วนร่วมและทำงานเป็นทีม ($\bar{x} = 4.06$, S.D.= 0.46) 1.2) การบริหารความเสี่ยง ($\bar{x} = 3.93$, S.D.= 0.45) 1.3) การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ($\bar{x} = 3.86$, S.D.= 0.55) และ 1.4) การคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.79$, S.D.= 0.48) 2) ศึกษาการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 พบว่า 2.1) ผลลัพธ์การดำเนินการ ($\bar{x} = 4.10$, S.D.= 0.48) 2.2) การมุ่งเน้นบุคลากร ($\bar{x} = 4.01$, S.D.= 0.48) 2.3) การมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ ($\bar{x} = 4.00$, S.D.= 0.52) และ 2.4) การให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.85$, S.D.= 0.50) 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา พบว่า เมื่อพิจารณาค่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมเป็นรายด้านกับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของ

สถานศึกษา พบว่ามี 3 ด้าน ที่มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก คือ การมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีม ($r_{xy} = 0.91$) การคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม ($r_{xy} = 0.83$) และการบริหารความเสี่ยง ($r_{xy} = 0.82$) ส่วนวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลงมีความสัมพันธ์ในระดับสูง ($r_{xy} = 0.67$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 และ 4) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 พบว่า ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาทั้งหมด 4 ตัว คือ ด้านการมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีม (X_4) เป็นตัวแปรพยากรณ์ องค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีอำนาจในการพยากรณ์ ร้อยละ 83.60 เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ ด้านการคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม (X_2) เข้าไป มีอำนาจในการพยากรณ์ ร้อยละ 88.60 เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 5.00 เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง (X_1) เข้าไป มีอำนาจในการพยากรณ์ ร้อยละ 94.00 เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 5.40 เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ ด้านการบริหารความเสี่ยง (X_3) เข้าไป มีอำนาจในการพยากรณ์ ร้อยละ 95.00 เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 1.00 โดยทั้ง 4 ตัวร่วมกันพยากรณ์เป็นไปตามสมมติฐาน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ, คุณลักษณะ, พฤติกรรม

Abstract

This research consists purposes were 1. to study the innovative leadership of school administrators 2. to investigate the high-performance organization characteristics of schools 3. to examine the relationship between innovative leadership of school administrators and high-performance organizations in schools and 4. to identify the aspects of innovative leadership that affect high-performance organizations in schools under Yasothon Primary Educational Service Area Office 1. Questionnaires are the research instrument used in this quantitative investigation. 302 teachers and school administrators from Yasothon Primary Educational Service Area Office 1 made up the sample group. Stratified random sampling was used to determine the sample size proportionately to the size of the school. Descriptive statistics, such as percentages, means, standard deviations and comparisons using t-tests and F-tests, were used to examine the data gathered from the questionnaires. The research findings revealed the following 1) The level of innovative leadership among administrators under the Yasothon Primary Educational Service Area Office 1 was as follows 1.1) participation and teamwork ($\bar{x} = 4.06$, S.D. = 0.46) 1.2) risk management ($\bar{x} = 3.93$, S.D. = 0.45) 1.3) transformational vision ($\bar{x} = 3.86$, S.D. = 0.55) and 1.4) innovative creative thinking, with an overall level of high ($\bar{x} = 3.79$, S.D. = 0.48). 2) The level of high-performance organization of schools under the Yasothon Primary Educational Service Area Office 1 was as follows 2.1) operational results ($\bar{x} = 4.10$, S.D. = 0.48) 2.2) workforce focus ($\bar{x} = 4.01$, S.D. = 0.48) 2.3) operations focus ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.52) and 2.4) stakeholder focus, with an overall level of high ($\bar{x} = 3.85$, S.D. = 0.50). 3)

Regarding the relationship between school administrators' innovative leadership and the schools' high-performance organization, when each dimension of innovative leadership was examined against high-performance organization, three dimensions showed a very high correlation: participation and teamwork ($r_{xy} = 0.91$), innovative creative thinking ($r_{xy} = 0.83$) and risk management ($r_{xy} = 0.82$). Transformational vision showed a high correlation ($r_{xy} = 0.67$). All correlations were statistically significant at the .01 level and 4) Regarding the effects of school administrators' innovative leadership on the high-performance organization of schools under the Yasothon Primary Educational Service Area Office 1, stepwise multiple regression analysis yielded multiple correlation coefficients for all four innovative leadership variables. Participation and teamwork (X_4) was a statistically significant predictor of high-performance organization at the .01 level, with a predictive power of 83.60%. When innovative creative thinking (X_2) was added, the predictive power increased to 88.60%, an increase of 5.00%. When transformational vision (X_1) was added, it increased to 94.00%, an increase of 5.40%. When risk management (X_3) was added, it increased to 95.00%, an increase of 1.00%. The four predictors together predicted the outcome in accordance with the hypothesis.

Keywords: Leadership, Characteristics, Behavior

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 การขับเคลื่อนด้วยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัล การปฏิวัติทางเศรษฐกิจและสังคม และการแข่งขันระดับโลก เพื่อเป็นกรอบสำหรับการพัฒนาที่ต่อเนื่องและยั่งยืน ประเทศไทยได้จัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาแห่งชาติผ่านยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2017-2036) โดยมีเป้าหมายที่จะเป็นประเทศที่ปลอดภัย มั่งคั่ง และยั่งยืนภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พร้อมทั้งส่งเสริมการแข่งขัน ผลผลิตเมืองไทยที่มีคุณภาพสูง สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม และยกระดับประสิทธิภาพ ความรับผิดชอบ ความโปร่งใส และประสิทธิผลของระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2570) นั้นการมุ่งเน้นไปที่การเปลี่ยนแปลงภาครัฐให้เป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพสูง คล่องตัว และเชื่อมโยงกันด้วยข้อมูลและเทคโนโลยีดิจิทัล ทิศทางการพัฒนาภาครัฐจึงถูกกำหนดขึ้นเพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของโลกสมัยใหม่ได้ ซึ่งจะทำให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันทั่วทั้งที่ในขณะเดียวกันก็เน้นการยกระดับคุณภาพการบริการ เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของภาครัฐ ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบข้อบังคับเพื่อส่งเสริมการพัฒนา และฝึกอบรมบุคลากรให้มีทักษะที่จำเป็นในการดำเนินงานในยุคดิจิทัล สิ่งนี้แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในการบริหารจัดการภาครัฐจากกลยุทธ์ที่เน้นปัจจัยนำเข้าและกระบวนการไปสู่กลยุทธ์ที่เน้นผลลัพธ์ โดยให้ความสำคัญกับคุณภาพการบริการและการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานয়รัฐมนตรี, 2565)

องค์กรสมรรถนะสูง (High Performance Organization: HPO) เป็นแนวคิดการบริหารองค์กรที่มุ่งสร้างผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยองค์กรลักษณะดังกล่าวจะมีความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการ ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเป็นกลไกในการพัฒนาองค์กร (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2563) ได้กล่าวว่า องค์กรทุกแห่งต้องพัฒนาไปสู่องค์กรที่มีประสิทธิภาพสูง เนื่องจากกิจกรรมขององค์กรได้รับผลกระทบโดยตรงจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรและตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเหมาะสม องค์กรต้องเสริมสร้างศักยภาพในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป วางระบบการวางแผนที่สามารถจัดการกับความไม่แน่นอน วิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมภายในและภายนอกอย่างละเอียดถี่ถ้วน และเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการทำงาน (อินว วาติตพันธ์, 2564)

สถานศึกษาในฐานะองค์กรหลักที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของสังคม จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับบริบทของโลกยุคใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงขององค์ความรู้ และความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษาที่มีความหลากหลายมากขึ้น ดังนั้น การยกระดับสถานศึกษาให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงจึงเป็นแนวทางสำคัญในการเสริมสร้างศักยภาพขององค์กรให้สามารถขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การดำเนินงานดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการบริหารเชิงระบบการกำหนดกลยุทธ์ที่ชัดเจน การสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ รวมถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อสนับสนุนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (เพ็ญศิริ ฤทธิกรณ์, 2559) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาไปสู่องค์กรสมรรถนะสูงมิได้ขึ้นอยู่กับโครงสร้างหรือระบบการบริหารเท่านั้น แต่บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดความสำเร็จของการพัฒนา เนื่องจากผู้บริหารเป็นผู้กำหนดวิสัยทัศน์ วางแนวทางการดำเนินงาน และสร้างแรงขับเคลื่อนให้บุคลากรเกิดความตระหนักร่วมต่อเป้าหมายขององค์กร อีกทั้งยังมีบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานที่เน้นการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และการสร้างสรรค์แนวทางใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดความยั่งยืน (ชลธิชา บุนนท และคณะ, 2564) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญในการเชื่อมโยงทรัพยากร บุคลากร และนวัตกรรม ให้สามารถนำไปสู่การพัฒนาองค์กรที่มีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการบริหารพัฒนารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการขับเคลื่อนองค์กรให้สามารถปรับตัวและดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้บริบทของการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน รวมถึงผู้บริหารจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ซึ่งเป็นความสามารถในการมองเห็นโอกาสจากการเปลี่ยนแปลง การสร้างแนวคิดใหม่ การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงการกระตุ้นให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ การมีภาวะผู้นำในลักษณะดังกล่าวจะช่วยให้สถานศึกษามีความพร้อมในการยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการ และสามารถพัฒนาไปสู่องค์กรที่มีสมรรถนะสูงตามวิสัยทัศน์และมาตรฐานทางการศึกษาได้ อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา
4. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1

การทบทวนวรรณกรรม

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง คุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้บริหารที่สามารถนำพาองค์กรให้เกิดการเปลี่ยนแปลงผ่านกระบวนการคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ และพัฒนาแนวทางการดำเนินงานรูปแบบใหม่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและยกระดับคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสามารถพิจารณาได้จาก 4 มิติสำคัญ ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์เพื่อการเปลี่ยนแปลง การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการพัฒนานวัตกรรม การบริหารจัดการความเสี่ยง และการสร้างการมีส่วนร่วมผ่านการทำงานเป็นทีม ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้สะท้อนถึงความสามารถของผู้บริหารในการเปลี่ยนแนวคิดหรือโอกาสใหม่ให้กลายเป็นแนวทางปฏิบัติที่สามารถสร้างคุณค่าให้แก่สถานศึกษา สอดคล้องกับบอร์นส์ โรจนวิวัฒน์บุรณ์ (2553) ที่มองว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมเป็นผู้ที่สามารถใช้ศักยภาพและคุณลักษณะของตนเองในการผลักดันบุคลากรให้ร่วมสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มคุณค่าแก่องค์กร สุกัญญา แซ่มซ้อย (2562) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องมีความสามารถในการบริหารการเปลี่ยนแปลง โดยใช้นวัตกรรมเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาองค์กรและสร้างผลลัพธ์ทางการศึกษา สอดคล้องกับศรีธัญญา ผันอากาศ (2565) ที่พบว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารมีอิทธิพลต่อการพัฒนาความเป็นองค์กรสมรรถนะสูง และสอดคล้องกับสุริพร อย่างสวย และพนายุทธ เขยบาล (2567) ที่ชี้ให้เห็นว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสามารถเป็นปัจจัยสำคัญในการพยากรณ์ระดับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาได้ นอกจากนี้ กมลชนก ไชย कुमार และยุวธิดา ขาปัญญา (2568) กล่าวว่า การผสมผสานระหว่างวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง การบริหารความเสี่ยง การสร้างวัฒนธรรมแห่งนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีม เป็นปัจจัยร่วมที่ช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้สถานศึกษาสามารถก้าวสู่การเป็นองค์กรสมรรถนะสูงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ประกอบด้วย

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 จำนวน 1,362 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 185 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา 1,177 คน (แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2568 สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชัยโสธร เขต 1)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 จำนวน 302 คน ที่มาจากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างเครซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan.1970 อ้างถึงในบุญชม ศรีสะอาด, 2556, น.43)

2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ประกอบด้วย ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 สอบถามระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ตอนที่ 3 สอบถามระดับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลปฐมภูมิ คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมาย และการใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมทางสถิติทางการวิจัยเพื่อหาค่าความแปรปรวนหรือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวหรือการทดสอบค่า

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบโดยการทดสอบค่าที และการทดสอบ ค่าเอฟ

ผลการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1

ผลการวิจัยพบว่า ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง	3.86	0.55	มาก	3
2	การคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม	3.79	0.48	มาก	4
3	การบริหารความเสี่ยง	3.93	0.45	มาก	2
4	การมีส่วนร่วมและทำงานเป็นทีม	4.06	0.46	มาก	1
โดยรวม		3.92	0.44	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.92$, S.D.=0.44) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อเรียงลำดับรายด้านจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้ดังนี้การมีส่วนร่วมและทำงานเป็นทีม ($\bar{x} = 4.06$, S.D.=0.46) การบริหารความเสี่ยง ($\bar{x} = 3.93$,

S.D.=0.45) การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ($\bar{x}= 3.86$, S.D.=0.55) และการคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม ($\bar{x}= 3.79$, S.D.=0.48) ตามลำดับ

2. เพื่อศึกษาระดับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1

ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลตามตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ระดับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1

ข้อ	องค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1	การมุ่งเน้นบุคลากร	4.01	0.48	มาก
2	การให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	3.85	0.50	มาก
3	การมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ	4.00	0.52	มาก
4	ผลลัพธ์การดำเนินการ	4.10	0.48	มาก
โดยรวม		3.98	0.43	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า องค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธรเขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}= 3.98$) และเมื่อเรียงลำดับรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ผลลัพธ์การดำเนินการ ($\bar{x}= 4.10$, S.D.=0.48) การมุ่งเน้นบุคลากร ($\bar{x}= 4.01$, S.D.=0.48) การมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ ($\bar{x}= 4.00$, S.D.=0.52) และการให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ($\bar{x}= 3.85$, S.D.=0.50) ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1

ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลตามตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	Y	ระดับความสัมพันธ์
X ₁	1.000	-	-	-	0.67**	สูง
X ₂	0.86**	1.000	-	-	0.83**	สูงมาก
X ₃	0.81**	0.89**	1.000	-	0.82**	สูงมาก
X ₄	0.74**	0.75**	0.74**	1.000	0.91**	สูงมาก
X	-	-	-	-	0.88**	สูงมาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารกับองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงมาก ($r_{xy} = 0.88$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาค่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมเป็นรายด้านกับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา พบว่ามี 3 ด้าน ที่มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก คือ การมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีม ($r_{xy} = 0.91$) การคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม ($r_{xy} = 0.83$) และการบริหารความเสี่ยง ($r_{xy} = 0.82$) ส่วนวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง มีความสัมพันธ์ในระดับสูง ($r_{xy} = 0.67$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

4. ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลตามตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

โมเดล	ตัวแปรพยากรณ์	R	R ²	F	P
1	X ₄	.914	.836	1529.186**	.000
2	X ₄ X ₂	.941	.886	1162.659**	.000
3	X ₄ X ₂ X ₁	.970	.940	1564.371**	.000
4	X ₄ X ₂ X ₁ X ₃	.975	.950	1423.959**	.000

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาทั้งหมด 4 ตัว คือ ด้านการมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีม (X₄) เป็นตัวแปรพยากรณ์ องค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีอำนาจในการพยากรณ์ ร้อยละ 83.60 เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ ด้านการคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม (X₂) เข้าไป มีอำนาจในการพยากรณ์ ร้อยละ 88.60 เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 5.00 เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง (X₁) เข้าไป มีอำนาจในการพยากรณ์ ร้อยละ 94.00 เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 5.40 เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ ด้านการบริหารความเสี่ยง (X₃) เข้าไป มีอำนาจในการพยากรณ์ ร้อยละ 95.00 เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 1.00 โดยทั้ง 4 ตัวร่วมกันพยากรณ์ เป็นไปตามสมมติฐาน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.92$, S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อเรียงลำดับรายด้านจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ การมีส่วนร่วมและทำงานเป็นทีม ($\bar{x} = 4.06$, S.D. = 0.46) การบริหารความเสี่ยง ($\bar{x} = 3.93$, S.D. = 0.45) การมีวิสัยทัศน์ การเปลี่ยนแปลง ($\bar{x} = 3.86$, S.D. = 0.55) และการคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม ($\bar{x} = 3.79$, S.D. = 0.48) ตามลำดับ

2. เพื่อศึกษาระดับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 พบว่า องค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$, S.D. = 0.43) และเมื่อเรียงลำดับรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ผลลัพธ์การดำเนินการ ($\bar{x} = 4.10$, S.D. = 0.48) การมุ่งเน้นบุคลากร ($\bar{x} = 4.01$, S.D. = 0.48) การมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.52) และการให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ($\bar{x} = 3.85$, S.D. = 0.50) ตามลำดับ

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารกับองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงมาก ($r_{xy} = 0.88$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาค่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมเป็นรายด้านกับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา พบว่ามี 3 ด้าน ที่มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก คือ การมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีม ($r_{xy} = 0.91$) การคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม ($r_{xy} = 0.83$) และการบริหารความเสี่ยง ($r_{xy} = 0.82$) ส่วนวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง มีความสัมพันธ์ในระดับสูง ($r_{xy} = 0.67$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

4. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 พบว่า ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาทั้งหมด 4 ตัว คือ ด้านการมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีม (X_4) เป็นตัวแปรพยากรณ์ องค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีอำนาจในการพยากรณ์ ร้อยละ 83.60 เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ ด้านการคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม (X_2) เข้าไป มีอำนาจในการพยากรณ์ ร้อยละ 88.60 เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 5.00 เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง (X_1) เข้าไป มีอำนาจในการพยากรณ์ ร้อยละ 94.00 เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 5.40 เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ ด้านการบริหารความเสี่ยง (X_3) เข้าไป มีอำนาจในการพยากรณ์ ร้อยละ 95.00 เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 1.00 โดยทั้ง 4 ตัวร่วมกันพยากรณ์เป็นไปตามสมมติฐาน

การอภิปรายผล

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

จากการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันต้องบริหารงานภายใต้บริบทของการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา เทคโนโลยี และนโยบายที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นต้องปรับแนวคิดและพัฒนารูปแบบการบริหารให้มีความยืดหยุ่น ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากร และนำแนวทางใหม่มาใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา ส่งผลให้เกิดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับณิศา เวชญาลักษณ์ (2564) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมเป็นคุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารยุคใหม่ในการสร้างการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาวัฒนธรรมทางการศึกษา การเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นผลมาจากสถานศึกษามีการดำเนินงานตามแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการพัฒนาระบบบริหาร บุคลากร และการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน รวมทั้งได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการนิเทศ ติดตาม และส่งเสริมการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการได้อย่างเป็นระบบและบรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับ De Waal (2007) ที่กล่าวว่า องค์กรสมรรถนะสูงต้องมีการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ มีระบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพ และสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้ ทั้งนี้สอดคล้องกับ ดารณี ขอรักษ์ (2567) และสุทิน พยนต์เลิศ (2567) ที่พบว่าความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวก ทั้งนี้ เนื่องจากผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาองค์กรได้อย่างชัดเจน ส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการคิดและปฏิบัติงาน สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ และสนับสนุนการพัฒนาวัฒนธรรม ส่งผลให้สถานศึกษามีความสามารถในการปรับตัวและพัฒนาไปสู่องค์กรสมรรถนะสูงได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับณิศา เวชญาลักษณ์ (2564) และสุริพร อย่างสวย และพนายุทธ เขยบาล (2567) พบว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา พบว่า มี 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมและทำงานเป็นทีม การบริหารความเสี่ยง การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง และการคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม ที่สามารถร่วมกันส่งผลต่อความเป็นองค์กรสมรรถนะสูง ด้านการมีส่วนร่วมและทำงานเป็นทีม ส่งผลเนื่องจากผู้บริหารที่เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผน ตัดสินใจ และร่วมรับผิดชอบ ทำให้เกิดความร่วมมือและความผูกพันต่อองค์กร ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาสถานศึกษา สอดคล้องกับนิเวศน์ วงศ์สุวรรณ และอินดา ศิริวรรณ (2560) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมช่วยสร้างพลังร่วมในการขับเคลื่อนองค์กรสู่ความสำเร็จ ด้านการบริหารความเสี่ยงส่งผลเนื่องจากผู้บริหารที่สามารถวิเคราะห์ วางแผน และควบคุมความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถลดปัญหาและเพิ่มความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับแนวคิดของคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552) ที่ระบุว่าการบริหารความเสี่ยงเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้องค์กรดำเนินงานได้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ส่งผลเนื่องจากผู้บริหารที่สามารถมองเห็นทิศทางในอนาคตและกำหนดเป้าหมายการพัฒนาได้ชัดเจน จะสามารถนำพาสถานศึกษาให้ปรับตัวและพัฒนา

คุณภาพการศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับฉัตรดา เวชญาลักษณ์ (2564) ที่กล่าวว่า ผู้นำเชิงนวัตกรรมมีบทบาทในการสร้างการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาสิ่งใหม่ในสถานศึกษา และด้านการคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม ส่งผลเนื่องจากผู้บริหารที่ส่งเสริมความคิดใหม่และเปิดโอกาสให้บุคลากรพัฒนาวิธีการทำงานที่แตกต่าง จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถสร้างแนวทางการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและเกิดการพัฒนายอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับฐิตินันท์ นันทะศรี (2563) ที่กล่าวว่า การคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมเป็นความสามารถสำคัญของผู้บริหารในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพการศึกษา และสอดคล้องกับสมพงษ์ เชือกพรหม (2564) ที่พบว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา

ข้อค้นพบ หรือองค์ความรู้ใหม่

ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาสถานศึกษาไปสู่องค์กรสมรรถนะสูงไม่ได้เกิดจากการบริหารงานตามระบบเพียงอย่างเดียว แต่เกิดจากพลังการนำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ที่สามารถเชื่อมโยงวิสัยทัศน์ นวัตกรรม และศักยภาพของบุคลากรเข้าด้วยกัน โดยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมทำหน้าที่เป็นกลไกกลางในการเปลี่ยนแนวคิดของผู้บริหารไปสู่การปฏิบัติจริง ผ่านการสร้างพื้นที่ให้บุคลากรมีส่วนร่วม กล้าคิด ทดลอง และพัฒนาแนวทางใหม่ในการทำงาน องค์ความรู้ใหม่ที่ค้นพบคือ องค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาเกิดจาก “ระบบความร่วมมือเชิงนวัตกรรม” ที่ผู้บริหารไม่ได้เป็นเพียงผู้กำหนดทิศทาง แต่เป็นผู้สร้างเงื่อนไขให้บุคลากรทุกระดับสามารถร่วมกันสร้างการเปลี่ยนแปลง ส่งผลให้สถานศึกษามีความสามารถในการปรับตัว เรียนรู้ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องท่ามกลางบริบทที่เปลี่ยนแปลง

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ควรนำแนวทางภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมไปใช้เป็นกรอบในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา โดยเน้นการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม การส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เปิดรับความคิดใหม่ เพื่อให้บุคลากรสามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างเต็มศักยภาพ

1.2 สถานศึกษาควรพัฒนาระบบบริหารจัดการที่สนับสนุนการทดลองแนวทางใหม่ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการจัดการความเสี่ยงอย่างสร้างสรรค์ เพื่อเพิ่มความคล่องตัวขององค์กรและนำไปสู่การเป็นองค์กรสมรรถนะสูงอย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุหรือรูปแบบการพัฒนาองค์กรสมรรถนะสูงที่เกิดจากภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม เพื่อค้นหาแนวทางที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสถานศึกษาที่มีบริบทแตกต่างกัน

2.2 ควรศึกษาปัจจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับประสบการณ์ของผู้บริหารและบุคลากรที่สามารถขับเคลื่อนสถานศึกษาไปสู่องค์กรสมรรถนะสูง เพื่อค้นหาแนวปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมและสามารถพัฒนาเป็นต้นแบบสำหรับสถานศึกษาอื่นได้

เอกสารอ้างอิง

- กมลชนก ไชย कुमार และยุวธิดา ขาปัญญา. (2568). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1. *วารสารการบริหารการศึกษา มจร. วิทยาเขตร้อยเอ็ด*, 5(1), 85–88.
- คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2552). *แนวทางการบริหารความเสี่ยงเพื่อการบริหารจัดการภาครัฐ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2564). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. *วารสารการบริหารการศึกษา*, 15(2), 165–175.
- ดารณี ขอรักษ์ และธดา สิทธิธาดา. (2567). แนวทางการบริหารองค์กรสมรรถนะสูงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ. *วารสารสิทธิประโยชน์*, 25(1), 351–363.
- ฐิตินันท์ นันทะศรี. (2563). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย.
- ถมณยาณี โฉมจินดา. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5. (การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช: นนทบุรี.
- ธันวาทิตต์พันธ์. (2564). *องค์ประกอบของโรงเรียนมัธยมศึกษาสมรรถนะสูง*. (ดุสิตนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร: นครปฐม.
- นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ และอินดา ศิริวรรณ. (2560). *การมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีมในการบริหารองค์กร*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย.
- ศรีบุญญา ผันอากาศ. (2565). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรขีดสมรรถนะสูงโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2. *วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 13(1), 57–59.
- สมพงษ์ เชือกพรหม. (2564). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์: ฉะเชิงเทรา.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2562). *การบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในยุคดิจิทัล*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุทิน พยนต์เลิศ และมังกร หิริรักษ์. (2567). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารส่งผลต่อความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ในจังหวัดชลบุรี. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์*, 10(3), 457–470.

- สุริพร อย่างสวย และพนายุทธ เขยบาล. (2567). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี. *วารสาร มจร อุบลรัตนรศน์*, 7(2), 2099–2102.
- อรอนงค์ ไรจนวัฒนบูลย์. (2553). *การพัฒนาตัวแบบผู้นำเชิงนวัตกรรม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์: กรุงเทพมหานคร.
- De Waal, A. A. (2007). The characteristics of high performance organization. *Business Strategy Series*, 8(3), 179-185.